

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 ft	Egész évre . . . 14 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . . 6 "	Fél évre . . . . 7 "	Fél évre . . . . 7 "	Fél évre . . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . . . 1 "	Egy óra 1.20	Egy óra 1.20	Egy óra 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyszer . . . 6 kr } Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 } Nyiltér sora . . . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bórmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Magunk között.

Budapest, július 30.

Hamarjában azt sem tudja az ember, hogy boszankodjak, vagy pedig egetverő hahotára fogja a dolgot. Mert kétségtelen, hogy az ellenzék ujságai bőséggel szolgáltatják az alkalmat mind a kettőre. Felültek egy román lap kacsájának s aztán tele torokkal kiabáltak előfizetőiknek, hogy Szapáry Gyula gróf miniszterelnök koldul a román királytól, könyörög a román kormány előtt, mert ezt tudja egyedüli módnak zajongó román testvéreink megcsillapítására.

Aki felületesen nézi a dolgok sorját, nem hatolva mélyebbre abban a methodusban, melylyel a mi ellenzékünk él hivatásának, az talán csak nevetné azt a baklövést. Jó indulattal meg feltehetné benne az ostoba naivságnak akkora adagját, hogy hiszen a komoly politikában is megtévelyedhetik az ember és merő sovínizmusból felülhet egy félreismerhetetlen kacsának.

Nem valószínűtlen, hogy akik Szapáry miniszterelnököt a románországi utazásért olyan hevesen megtámadták, számítottak erre a jó indulatra. Tényleg azonban, hiszen nem első eset, a mai felülésük korántsem a naivitas számlájára megy.

Azt a pártot, mely kisebbségének fájó érzetében végigpróbált már minden elképzelhető eszközt, hogy kikerüljön a minoritásnak mindenestre kényelmetlen kátyujából, a kényszerűség rég kivetkőztette a naivság kedves mázából. Ma már csak röstelkednie lehetne az illetén felülések után, ha egyáltalán rendelkeznek még azzal a pirral és érzéssel, amely a röstelkedéshez feltétlenül szükséges.

Tudva szedték tühegyre ezt a képtelen hirt, ám nem azért, amint mellüket

verve hirdetik, mert szívükön viselik a magyar miniszterelnök s vele az ország tekintélyét, hanem hogy Szapáry személyében megalázzák a miniszterelnököt s talán így nekik jut a rég áhitott feladat: az ország tekintélyén ejtett csorbát kiköszörölni.

Ennyit az ellenzéki lapok felüléséről, amelynek tendenciájával tisztában vagyunk. Van azonban az éremnek egy még sötétebb oldala is s erről — így magunk között még megengedhetünk magunknak egy-két tájékoztató megjegyzést.

Mint mondják, az ellenzéknek az ország tekintélye van szívében. Minket a szomorú tapasztalat másra tanított. Arra, hogy de bizony a maguk érdekén kívül soha mit sem tartott szem előtt, sőt érdekeik miatt isten a megmondhatója, hányszor csorbitották meg ezt a tekintélyt! Ám legyen szerintük, hogy ők a nemzet szuverenitásáért küzdenek. De hát akkor, jó urak, használtok-e annak a nemzeti szuverenitásnak, ha a tényezőkre, kiknek e szuverenitás számára meg kell szerezniök a bujtogatók és elégedetlenedők respektálását, magatok költitek a tehetetlenség s a nemzet tekintélye iránt való érzéketlenség híret? Azzal, hogy ilyen kacsák miatt dühöngve támadtok a végrehajtó hatalom ellen, abban a végrehajtó hatalomban nem éppen azt sebzitek-e egyedül és a lehető legérzékenyebben, a mi duhaj hordák megfélemezésére feltétlenül szükséges?!

Soha sem így védték, semmi esetre sem így viselik szíven az állami érdekeket. Akik mást se tesznek, mint azzal kürtölik tele a világot, hogy a kormány képtelen a román-kérdés megoldására, azzal az államrend ellen támadó tömegek csak növelik a vakságot, melylyel

homlokegyenest ütköznek a fennálló alkotmányos rendbe.

Ez a fennen hányt-vetett ellenzéki önzetlen politika és ennél egy cseppel se különb az ellenzéki hazafiság sem.

A Szapáry-kormány és a nemzetiségi kérdés.

Budapest, július 30.

(—é—) Ama nevetséges hír alkalmából, mely szerint Szapáry gróf Sinaia-ba ment volna a román királyhoz s kormányához az erdélyi román mozgalom megszüntetése érdekében, Horváth Gyula, Szapáry grófnak e konok ellensége, ismét egy dühöngő támadást intéz a miniszterelnök ellen, ujságjában, mely egyenesen Szapáry gróf megbuktatása céljából alapítottatott — hogy kik által, arról a közönségben meglehetősen világos hírek keringenek a „cui prodest?” elvének kultiválása alapjául. Avval vádolja a miniszterelnököt, hogy a nemzetiségi kérdésben nincs programja, egyéb a nemzet jogai hátrányára való megalkuvásnál s azt állítja, hogy a nemzetiségi kérdést ő idézte fel s e miatt a magyar faj támogatását, sőt becsülését is elvesztette.

Ez állítást ugyan majdnem minden nap megkoczkáztatja Horváth Gyula, hogy annak kitételét a közönség közt meggyökereztesse. De hiába, az ország csak nem rég nyilatkozott a választásokról s e nyilatkozat Horváth dühöngő rágalmanak eklatáns czáfolata, ami pedig a megbecsülés kérdését illeti, abban éppen ő, ki Szapáryra éppen egynémely indokolatlanul élvezett előnyök és zsiros konczok elvonása miatt haragudott meg, nem lehet illetékes bíró. Vagy talán azért

TÁRCZA

— Julius 31. —

Soha.

— Musset Alfréd től —

(Felolvasatott a Kisfaludy-társaságban.)

Soha, így szólott és addig lelkünk körül,
Lágyan szongott Schubert kesergő áriája;
Soha, így szólott és a mélabú sugára
Csillant ki rám önként nagy kék szemeből.

Soha, ismétélé oly édes — haloványan,
Azt hittem, hogy görög szoborfej mosolyog,
De büszke öröd, óh legédesebb titok,
Elrejté arcját a pir irtógy fátyolában.

Mit mondott marquisné s mily fájdalom reám!
Sem ez igézetes arcot nem láthatám,
Sem istenmosolyát, mikor kérdém: szeret.

Még szebb a lelke mint a vágy e kék szemekben,
Ha ezt csodálom is, csak őt sajnálja lelkem:
Virítva lássak-e csukódni ily szívet.

Pekry Károly.

Talentum.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Jól emlékszem, Délután öt óra lehetett, a politikai rovasok nagy ideje, mikor halomra gyűl össze a redakciós munka és az idegkoptatás tetőpontjára lép. Kopogtattak. A szintársulat igazgatója jött be. Rendszerint fanyar arcját most valami szokatlan öröm csiklandozta. Ugy viritott rám most ez az arc, mint egy verőfényes hegyoldal. Történeti nevezetességü mizantrop-arcza diákos szélességet kölcsönzött e talákn. Ez az ember megszerezte a színigazgatók arkánümát: nem fog többé soha összeveszni a primadonnáival — gondolta.

A jövővény azonban egészen más dolgot hámozott ki.

— Jó hirt hozok.

— No ezt gondoltam.

— Képzeld — s itt egy kulisszatáji gesztust és modulációt alkalmazott (a halovány, ideges riporter felbillegettette csintalan szemét), megkaptam Szellemvölgyi Adolárt. Talentum, uram, talentum. Muzsa csókolta homlokon és fültövön. Egy olasz, melyen dóriai stílusban épitem fel a színművészet modern vatikánját.

Ujságíró emberrögtön képes levalutázni ezt a művészi föllengést.

A direktor ezt akarta mondani:

— Társulatomhoz egy új ember jön. Kérek érdekében néhány sort.

A redakció tizparancsolatainak legtöbbjét alkalmaztam és azt adtam válaszul ideges rövidséggel:

— Jól van. Irni fogunk róla.

A direktor valószínűleg más redakcióba is elment, mert ettől kezdve Szellemvölgyiről megindultak az ujságbeli zajutésék. Hogy milyen jeles akviziczió. Talentum, melynek csak fejlődési tér kell és közönség, mely megtudja érteni. Végre mindkét kelleket megszerezte a szerencsés s művészi sikerek osztályosa lesz ő, mi meg művészi élvezetek részesei.

A fellépés után pedig a lapok egy közismert visszavonulót fújtak. Szellemvölgyi híhetőleg nem volt jól diszponálva — mondták.

A közönség szidta, a mit jól is tett, mert valóban a jövővényre kár volt vesztegetni akár fél gramm nyomdafestéket. Tuczatszínész volt, sőt még az sem, a fegyelméletlenség szörnyű lámpalázával rontotta el társainak játékát és a szerző darabját. Ezek el

ítél el oly vakmerőséggel, hogy eljárását kivonja az elítéltes alól.

Hogy Szapárynak mi a nemzetiségi programja, azt elmondta Apponyi grófnak a román izgalmak tárgyában hozzá intézett ez évi július 14-ki interpellációjára rögtön, egy napi késedelmet sem engedve. Valóságos program ez a beszéd, mely ismét napnál világosabban megczáfolja Horváth Gyula és társai azon rágalmat, mintha Szapáry gróf a magyar nemzet érdekeinek rovására keresné a nemzetiségek kibékítését. E beszédben újra praecizizozta azt, a mit e tárgyban kormányra kerülésekor 1890. márczius 17-én s az idén temesvári beszédében kijelentett.

Szapáry gróf álláspontja e kérdésben: a magyar állam egysége, osztatlansága, egységes magyar nemzet, a magyar állami nyelvé. Ezek iránt törvények intézkednek, melyeket minden magyar állampolgárnak meg kell tartani, akár tetszik akár nem tetszik. (Hol van itt a magyar állami nemzeti jogok feladása?) Az ő célja oly hazai állapotokat teremteni, hogy az ország minden polgára jól érezze magát: jó közigazgatás, helyes igazságszolgáltatás s a közigazgatás pártatlan kezelése által. (Ki akadályozta meg mult évben közigazgatásunknak Szapáry által célba vett megjavítását?) Elitéli a románok passzivitását, felszólítja, hogy jelenjenek meg a képviselőházban, itt adják elő kívánataikat, ha azok az ország s nemzet egységével összeegyeztethetők, a mindig nagylelkű magyar meg fogja azokat adni. Jelszava: békülékenység s a kívánatok lehető tekintetbevétele a közeledők iránt, de kérlelhetlen megtorlás az izgatók ellen?

Nem oly program-e ez, melyet minden magyar ember igaznak, helyesnek s egyedül célravezetőnek találhat?

A kormánynak a román mozgalommal szemben nem lehet más szerepe, mint az éles figyelés, s a várakozás. Figyelni az izgatókra, hogy azokat keményen sujtassa, s várni s jóakaró magatartásával előmozdítani egy mérsékelt román párt támadását, mely a román népet az izgatók büvköréből kiszabadítsa s a magyar állameszme elismerésével a törvényes talajra visszavezesse. De akármit hoz a jövő, a nemzet nyugodtan nézhet a fejlemények elé: a magyar állam s a ma-

gyar nemzet egysége felett szilárd őrséget gyakorol a kormány s ha lesz meg egyezés a románokkal, az csak ama két egységesség alapján történhetik meg. Persze, hogy Horváth valamely főispán rokona ismét állást veszíthet; de azt jegyezte meg Horváth, hogy a közből nemcsak hasznot kell huzni, de a közért áldozni is illik!

Arad város vízvezetéke.

— A vízvezetési és csatornázási albizottság ülésének eredménye. —

Arad, július 30.

A vízvezetési és csatornázási albizottság pénteken fejezte be, a hét elején megkezdett tárgyalásait, amelyeken **Parócz István** tanácsnok elnöke alatt **Virágh Lajos** főmérnök, **Bodányi Ödön**, **Halmay Andor**, **Pekár Károly** és **Schusztér Ilés dr** vettek részt.

A tárgyalások a **Hughes and Lancaster** vállalkozó cég részéről **Meyer F. J.** megbízottjuk által beadott terveknek, költségvetéseknek és műszaki leírásoknak újból való tüzetes áttanulmányozásán kívül — fő részben azon emlékiratra terjedtek ki, melyek **Barcza Károly** tiszteletbeli kultur-főmérnök, a ki a terveket és költségvetéseket a belügyminiszteriumtól nyert megbízatásnál fogva átvizsgálta és az angol vállalkozókkal az albizottság közbejötté mellett még folyó évi január hónapban tárgyalásokat tartott, küldött volt le a városnak. Ez nagy gonddal és szakértelemmel kidolgozott emlékirat, mely márczius közepe táján érkezett le a városhoz, oly mederbe latszott terelni, különösen a csatornázási kérdést, hogy az angolok tervei megvalósításáról már-már le kellett volna a városnak mondania. Ő ugyanis a hazai árak szerint eszközölt elemzés nyomán azon összeget, mely a csatornázás létesítéséért fizethető lenne 600,000 forintban állapította meg, míg az angol vállalkozók eredeti költségvetésükből mintegy 53,000 frtnak elengedése után 770,000 frtot jelentettek ki oly összegül, a melynél lejjebb mennők nem lehet. S ezzel merült fel az a nehézség, amely miatt az albizottságnak a tárgyalásokat folytatnia nem lehetett; hanem új adatok beszerzéséről kellett gondoskodnia, hogy alaposan bírálhasson, ha vajjon a miniszteri szakértő és az angolok számítása között felmerült különbsétre nézve nem forog-e fenn valamely nagyobb tévedés.

Erre engedett következtetni különösen az a körülmény, hogy míg **Barcza** a légsűrítő állomásnak berendezésére, ide értve az

épületeket, kompresszorokat, a kazánokat, légtartókat stb. csak 55,000 frtot vett fel, ugyanaz az angolok költségvetése szerint 182,000 frtra volt előirányozva.

Az albizottság ennél fogva az ezen körülményről felvilágosított miniszteri szakértő beegyezésével, megbizta a főmérnököt, hogy első rendű cégektől szerezzen be tájékoztató adatokat és költségvetéseket, hogy egy megfelelő erővel működő légsűrítő állomásnak berendezése mennyibe fogna kerülni. Az adatok igen lassan érkeztek, több elsőrendű vállalat költségvetést egyáltalában nem is küldött azon oknál fogva, mivel az ilyenmü berendezések a kontinensen még igen ritkák s azokra nézve tájékozottsággal egyáltalában nem bírnak. Eltelt így az idő majdnem június végéig, amikor a főmérnök végre 5 helyről kapott felvilágosításokat és adatokat. — Ezek is azonban annyira eltértek egymástól, hogy összehasonlításuk alapján egy átlagos számítás megtétele több időt vett igénybe. Így történt, hogy az albizottság csak a mult héten láthatott egészen alaposan a megszakított tárgyalások folytatásához, amelyeknek nyomán legközelebb beadja javaslatát a nagybizottsághoz. Ezen javaslat főbb pontjai a következők lesznek:

I. A vízvezeték nézve. A vízvezeték létesítéséhez előbb hozzáfogni nem lehet, míg talajfurások és szivattyuzás nyomán meg nem állapítjuk, hogy honnan, milyen és mily bőségű viz áll rendelkezésünkre. Ezen előmunkálatok, melyeket csakis most, midőn a Marosnál állandó kis vizállásra számíthatunk — lehet sikerrel eszközölni, érelyesen keresztülvive nem sok időt vesznek igénybe. S azok eredményéhez képest dől el, hogy a vízvezeték természetesen vagy mesterséges szűrőkkel kell berendezni s hogy ahhoz képest, hogy mily beruházás lesz szükséges meg kapja-e vállalkozó az előbbi tárgyalások szerint hektoliterenkint 2 krra határozott árt, vagy kevesebbel kelljen megelégednie.

II. A csatornázásra nézve. Miután az albizottság rendelkezésére jutott adatokból kitűnik az, hogy a légsűrítő állomást 150,000 frton alól berendezni nem lehet, holott arra a miniszteri szakértő véleménye szerint csak 55,000 frt volna fordítandó: a különbség, mely a miniszteri szakértő által az egész csatornázásért kiszámított 600,000 frt és a vállalkozók által kért 770,000 frt közt van — 95,000 frttal lejjebb száll. — Jelentékeny különbség van továbbá a költségvetésnek az agyagcsövek lerakására, az öblítő medenczékre a csatorna fedőlapokra, a vascsövekre vonatkozó tételeinél is, a melyeknél a vállalkozók 83,901 frttal kérnek többet mint amennyit **Barcza** főmérnök elfogadhatónak tart. A miniszteri

len a lehetetlen alakok ellen bizvást meg lehetne indítani a szerzőnek a sajtópórt.

Es ez így ment napról-napra. A talentum összezsugorodott. A lapok eleinte jókat püfölték az igazgató új talentumos emberén, majd az észrevétlenség anathémájával sujtották Szellemvölgyit. Kávéházi asztaloknál, ezeknél a művészi areopágoknál szertelen osztracizmusokkal végezték ki. Szóval a műpartolás minden ágazataiban Szellemvölgyi meg volt halva.

Es ezek ellenére színházi körök lelkesülten huzzák a riadó tust. Legkivált az igazgató. Eddigi elméletét sarokba állította s feunen hirdette, hogy a művészi igazságosság szolgálatát nem a nézőközönségnek, avagy a sajtónak adatott. Azoknál kicsinyes nézpontok dominálnak. Egyedüli hivatott bírálói színésznek csak játszótársai lehetnek. Hiszen ő közvetlen tanulója, miként alakul, fejlődik az alakítás művészete. Es e tekintetben Szellemvölgyi egy speczifikus, világítótorony. A művészet története külön fejezetét fog neki szentelni. Es a többi.

Kisebb s nagyobb arányokban az igazgatóval együtt énekeltek a himnuszokat színésztársai is, annyira, hogy egyik-másikunkat már kezdtek megtévesztetni s a kritika szeméremoptikai csalódásokba estünk. Hátha csakugyan igaza van az ő társainak. Végre is

nincs konokabb kritikus, mint a színész, ha társait itéli. Ez a becézgető rajongás igaz forrásból nőhetett csermelylyé. De gustibus non est disputandum, mondották egyesek, a kik szeretnek általánosságok kényelmes ösvényein eltévelyegni.

En pedig ez első percztől fogva meg voltam győződve a felől, hogy az alatt **lapang** valami.

A fejlemények igazat adtak nekem. Szellemvölgyi talentumát vihar dukta el. Csak egy szó: a zóna. Ne mosolyogjanak kérem. Ennek a kikiáltott zseninek művészetét tönkre világította **Baross Gábor** kolosszális közgazdasági politikája. Hogy a zónában is lehet tragikum!

Volt. Mihelyt rebesgetni kezdték, hogy új közlekedési reform következik, esni kezdett a Szellemvölgyi renoméja, mint vihar előtt a barometrum. Az igazgató fanyar volt s kimondotta, hogy szellemi korlátoltságának soha ékeőbb bizonyítékát nem adta, mint mikor egy Szellemvölgyi Adolárban is színészi talentumot tudott elképzelni. Elhittük neki.

Es midőn a reform már a valóság küszöbén állott, midőn kisült, hogy a zóna folytán minden **nta zóna** kedvezmény és tarifa-prémium megszűnik, felszabadultak a

művészi itélet zsillipjei és még Ripacs művészete ily alacsony műbirálatokat ki nem érdemelt.

A talentum egészen a sarlatánság szédületes tragikumáig sülyedt.

Es az történt Szellemvölgyi ural, hogy nem volt olyan kétségbeesett direktor széles az országban, aki őt még a páriák hadseregébe, a kórusfujók közé bekebelezte volna. Ez történt a kikiáltott zsenivel, a kiért zóna előtt két kézzel kapott minden színésztrup vezetője, mert bölcsen tudta, hogy ez a vidám ficzkó a továbbutazás scilla-charibdiséből ki fogja vitorlázni.

A dolog magyarázata pedig ez: Szellemvölgyinek fönt valami nagy talizmáuja akadt, melylyel a veszteglésre kárthatott „elmerült” igazgatók mindenünnen vasuti kedvezményekkel tudtak a kátyúból kimenekülni. Ez emelte fel Szellemvölgyit a talentum magaslatára.

Művészi talentuma e töről fakadt. A zóna tökéletesen legyilkolta. A lapok két sort irtak róla a rendőri hírek között, midőn öngyilkossá lett.

Votési László.

szakértő leginkább azért megy le az árákkal, mivel az angolok építkezését felesleges módon szilárdnak tartja. Míg az angolok határozottan kijelentették, hogy ők miután csatornázási rendszerük jó nevével van szó, csakis a maguk módja szerint építenek, s illetőleg csak oly tárgyakat használnak, melyeknek jóságáról teljesen meg vannak győződve. S miután arra való tekintettel, hogy az angolok nagyobb áraiért tökéletesebb berendezéseket is nyer a város; s mivel, miként Barcz a főmérnök is elismeri az angoli munkaárak magasságára, — az Angolországból behozandó tárgyak után eső vámokra is figyelemmel kell lennünk: végelemzésben a hazai becslés és az angolok vállalati ára között levő különbség erősen redukálódik.

Mint hogy pedig tény az, — amiként Barcz a főmérnök is emlékiratában kifejti, hogy a szaktekintélyek előtt mindjában érvényre emelkedik az a meggyőződés, hogy az usztató rendszer („tout à l'égoût”) — szemben az „elkülönítő” csatornázásnak számtalan előnye van; mivel továbbá különösen oly fekvésű városoknál mint Arad — megfelelő eredménnyel csak is az „elkülönítő” rendszer vihető keresztül; s mint hogy végül az elkülönítő rendszerek közül csakis a Shone-féle az — amiként Barcz a főmérnök szintén egész határozottsággal kimondja, amelyet ma nyugodtan létesítenünk lehet: az albizottság nem lát nehézséget abban, hogy a Hughes and Lancaster cég által tett ajánlat elfogadtassék, a mennyiben a város közönsége a csatornázás kérdését már jelenleg kielégítő módon megoldani kívánja.

Ha ellenben ettől pénzügyi tekintetek miatt elállana, ki leszünk téve annak, hogy az annyira óhajtott és sürgetett megoldást egyhamar vagy talán egyáltalában nem fogjuk elérni; mivel tény az, hogy más rendszer, amelyivel a Shone-féle helyettesíteni lehessen ma még feltalálva nincs — s nagy kérdés, ha egyáltalában fel lesz-e egyhamar találva.

Az albizottság mindezeknél fogva azt hozza javaslatba, hogy a Hughes and Lancaster céggel, mint a Shone-féle szabadalom alkalmazására egyedül felhatalmazott vállalkozóval, már most egyelőleg szerződés, köttessék meg oly értelemben, hogy annak alapján a csatornázás létesítéséhez azonnal, mielőtt a vízvezeték kiépítése, az előmunkálatok alapján biztosítottak tekinthető — hozzá kezdhesse.

Külföld.

Változás az osztrák kormányban.

Bécsi politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a minisztériumban legközelebb változás várható; e szerint Praszák megváltik állásától és helyébe Thun Ferenc csehországi helytartó fog cseh miniszterre ki nevezettni.

Montenegro ágyui.

Cettinjből jelentik, hogy a montenegrói kormány, a német és angol ajánlatok mellőzésével, összes ágyuit hat millió frankig Franciaországban rendelte meg.

Tanügy.

Beiratás a képezdebe.

Az aradi m. kir. állami tanítóképezde I. osztályába beléphetnek olyan növendékek is, a kik a gimnázium-, reál- vagy polgári iskola negyedik osztályát nem végezték ugyan, de a földrajzból, történelemből, magyar nyelvtan- és számtanból birnak annyi készséggel, a mennyit a fentnevezett intézetek negyedik osztályában megkövetelnek.

Az ilyen tanulók folyamodványait alulírt igazgatósághoz folyó évi augusztus 20-ig nyújthatják be. Főlvételi vizsgálatuk pedig augusztus 29-én fog megtartatni.

Aradon, 1892. július 28.

Az igazgatóság.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 766.8 mm., délután 2 órakor 764.2 m. Hőmérséklet reggel 7 órakor 18.7° , délután 2 órakor 28.9° . Szél iránya és erje: reggel 7 órakor K. 3. délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A kolera.

— július 30.

Óvintézkedések Aradon.

Arad város hatósága már most minden lehető óvintézkedést megtesz a kolera-vézzsel szemben, ámbar a hírek, melyek ujabban érkeznek; mindegyre megnyugtatóbbak.

A tiszti főorvos és kapitányi hivatalok tegnap jelentést tettek a tanácsnak arról, hogy a belügyminiszternek a kolera-vészre vonatkozó körrendeletét mikép hajtották végre, egyszersmind benyújtották a hirdetményt is, melyet mihez tartás végett intéz Sarlot Domonkos főkapitány a város lakosságához. A gyakorló orvosok felszólítást kaptak, hogy minden esetleges koleramegbetegülést haladéktalanul jelentsenek be Posgay Lajos dr. főorvosnak. Jelentkeztek már olyan orvosok is, kik vész esetén kolera-orvosok lesznek. A kutak megvizsgálására, utczák tisztántartására, egyáltalán a köztisztaságra s a kolera-vidékről érkező idegenekkel szemben követendő bánásmódra szélesebbkörű intézkedések történtek, miket tudomásul vett a tanács.

*

Barakkórházak. Az aradi barakkórház egyelőre 6 ágygyal van berendezve, de 12 újat helyeznek el még benne s szükség szerint többet.

Hordágy 7 áll rendezésre, melyek közül a rossz karban lévőket kijavíttatja a tanács.

Betegápolókról és hordágy-hordozókról gondoskodva lesz. Felhívás fog intézteni a lakossághoz, hogy a ki e feladatra vállalkozik, annak idején jelentkezék.

Kiterjedt járvány esetén a barakkórház kevés lehet, de meg messze is esik a város több részétől. Ezért elhatározta a tanács, hogy a város-majornak szükség-kórházat rendez be. A lepedők, szalmazsákok, pokróczok stb. beszerzésére Parocz István, tanácsnok, a még szükséges holmikra nézve Sarlot Domonkos főkapitány, Posgay Lajos dr. főorvos és Parocz István tanácsnok kaptak a tanácstól megbízatást.

Több lakás nyilván lesz tartva, mikbe esetleg kiszállásolandó lakosokat helyezik el.

A tanács mind e me intézkedéseiről jelentést tesz Fábián László főispánnak s a belügyminisztériumnak.

*

Koleraorvosok Aradon. Eddig hat fiatal orvos jelentette be Posgay Lajos dr. tiszti főorvosnál, hogy kolera-vész esetén hajlandó lesz a nehéz kolera-orvosi szerepre vállalkozni. A jelentkezők ezek: Hercz Andor dr., Werner Miksa dr., Fényes Béla dr., Issekutz László dr., Székely Ignác dr. és Demján Aurél dr.

*

A kolera állása a külföldön.

Páris, jul. 29. Darembergnek a „Journal des Debats”-ban közölt cikke szerint a Páris területén uralkodó epidemia indiai kolera ugyan, a mely azonban nem terjed, sőt észrevehetőleg csökken. Július 20-áig 400 halálos eset fordult elő; a betegek 90 százaléka halt el.

New-York, jul. 28. A kolera itt fellépett. A hatóságok külön rendeletet bocsátottak ki a kivándorlók kikötésére nézve. Így a francia kikötőkből érkező kivándorlóknak nem szabad kikötni, hanem a kikötőtől bizonyos távolságban a hajó fedélzetén kell maradniok.

Trieszt, jul. 29. Beirutból érkezett táviratok szerint a kolera St.-Jean d'Acreban erősen pusztít; a lefolyt héten hetven esethalálosan végződött; a környékbeli falvakban is egyre terjed a járvány s a lakosok tömegesen menekülnek előle.

Pétérdár, jul. 29. Taskendben fegyveres erővel kellett elnyomni a kolera-panik következtében kiütközött zavargásokat. Néhányan megöltek: többen megsebesültek. A Volgán

egy megfigyelő hajót katonaságnak kellett megvédenie a földühödött nép ellen. A Volgán járó hajók legénysége megtagadja a szolgálatot, Száz meg száz munkás szökik el a munkaadóktól a kolera-tól való félelemből.

Az

„ARADI KOZLONY”

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
Házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY” kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

A kurucz.

— Csodálatos átalakulás. —

Káldy Gyula örökszép kurucz nótáinak a nyomán burjánzott fel ez a história; mely egyik kedélyes polgártársunkkal esett meg csütörtökön este és folytatolag pénteken reggel.

Este elment műértő közönségnek a színházba s helyet foglalva a felsőbb régiókban, végig élvezte az összes nótákat, mindenik után összeütötte a tenyerét s mindeniket megkritizált, elmondván róla a mellette ülő „közönség”-nek, hogy nagyon szép volt.

Mikor vége lett az előadásnak s Thália csarnokából kiömlött a nép, emberünk eltűnt a tömegben s nem is mutatta magát az utcán péntek reggelig.

Akkor sem a maga jószántából, hanem azért, mert gyenge lábón álló uri személyét nagy igyekezettel szállította a torony alá házilag kezelt helyi rendünknek három szál legéberebb őre.

Nehezen ment a dolog nagyon, mert hol előre-hátra, hol meg jobbra-balra dülöngélt s fenyegette öklével az eget a derék polgártára, a miért eltűri, hogy az adófizető és szavazó egyéniségén ilyen injuria elkövetődjék.

Még akkor is, mikor a gallérjánál fogva — nehogy összedüljön — az ügyeletes rendőrtiszt elé állítják, tele torokból azt kiabálja, hogy ez botrány, hallatlan botrány!

— Mi az? — kérdé az ügyeletes.

— A „Szegény Jonathán”-ból citál jelentem alásan — válaszol humorosan az egyik rendőr, ki a széken a galléria közönségének műérzékét tartotta féken.

— Vigyék le. Aludja ki magát, ilyen tökrészen nem lehet kihallgatni — hangzott az utasítás.

Es az ige testté lön. Két percz múlva a polgártárs már lakat alá volt téve, a hol lármázott még egy kicsit, de azután végigvágódva a padozaton álomba szenderült.

Mikor délfelé a kapitány elé állították, nagyon meg volt lepve, hogy azért van ott, mert mindenkit kivert a korcsmából s leitta magát a sárga földig. Nem emlékezett már semmire.

— Az ilyen rendezavarás intelligens embernél sokkal súlyosabban büntetendő. Hogyan feledkezhetett meg ennyire magáról? — kérdé a kapitány.

— Nem feledkeztem én meg, csak — átalakultam kuruczczá, mert tetszik tudni színházban voltam az este.

— Az mármás! mondá a kapitány, hanem azért reáhuzott 20 forint pénzbüntetést.

(G.)

HIREK.

Július 31. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Loj. Ignác. — Protestáns naptár: Germán. — Görög-kel. ti naptár (július 19.): Diosz. — A nap két 4 óra 37 perczkor, nyugszik 7 óra 34 perczkor.

Augusztus 1. Hétfő. Róm. kath. naptár: V. sz. Péter. — Protestáns naptár: Vas. Péter. — Görög-kel. ti naptár (július 20.): Illés próféta. — A nap két 4 óra 39 perczkor, nyugszik 7 óra 32 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Augusztus 7. A gyoroki szépitő-társaság ülése.

Augusztus 13—15. Ügyvédi kongresszus Győrött.

Augusztus 14. Az aradi iparosifjak táncvizsgálma a városligetben.

Augusztus 14. Lótenyésztési jutalomdíjak kiosztása a vásártéren.

Augusztus 22. Orvosok és természetvizsgálók ülése Brassóban.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ feleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (főut 6. szám, Ottrubay ház).

— Személyi hírek. Weitzer János, az aradi waggon-gyár igazgatója, városunkba érkezett. — Nyáry Béla rendőrkapitány hétfőn egy heti szabadságidőre Brassóba utazik. Hivatalában Jóbó Béla rendőrfogalmazó fogja helyettesíteni.

— A hivatalos lapból. A király Illinyi József kishéri plébánost a győri székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. — A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Simonkai Lajos drnak a növény-geográfiából és Vánel Jenő drnak az összehasonlító szövet-és módszertanból a budapesti tudomány-egyetem bölcsészeti kara által magántanárakká lett képesítését jóváhagyólag tudomásul vette, s nevezetteket ezen minőségökben megerősítette.

— Az új miniszter Aradmegyéhez és Arad városhoz. Lukács Béla az új kereskedelmiügyi m. kir. miniszter meleg hangú leiratot intézett Arad sz. kir. város és Aradvármegye közönségéhez. Röviden vázolja van benne az az irány, melyet tárczájának vezetésében követni fog, s a melyben a hazafias közigazgatás támogatását kéri.

— A magyar főhercegnő. József főherceg leánya, Margit főhercegnő, férjével, Turn-Taxis herceggel Langenschwalbach hesszeni fürdőhelyen tartózkodik. Egy odavetődött magyar ember leveléből vesszük ró a azt az öröndetes hirt, hogy a hercegi villára nemcsak a herceg vörös-kék zászlója, hanem a magyar főhercegnő színeiül a piros-fehérszöld lobogó is ki van tűzve. Hercegi férje pedig avval tanusítja, hogy szereti magyar felesége népét, hogy magához hivatta Allaga Géza jeles művészinket, hogy tavaly megkezdett kurzusát folytatva, magyar népdalokat tanuljon tőle a czimbalmon játszani.

— Az aradi lovassági laktanya építési ügye tegnap a megvalósulás stádiumába lépett. Szathmáry Gyula alispán már kibocsájtotta az építkezési hirdetményt, melyet lapunk hirdetési rovatában közölni fogunk. Zárt ajánlatok augusztus hó 29-éig nyújtandók be az alispáni hivatalhoz, a hol a tervek és a költségvetés megtekinthetők.

— Állami hivatalnokok örömnapja. Nagy örömnap közeledik szertelen gyorsasággal, melyet — hogy egy új ülettel éljünk — a palotától a kunyhóig szívesen fognak üdvözölni. A mi oly hosszú idő óta rózsás köd gyanánt lebegett Magyarországon hivatalnokainak feje fölött s a minek valóságában már kezdtek nem hinni a családok ezrei, aug. 1-én leszál a földre és valósággá lesz. Illetékes helyről vesszük a közlést, hogy az összes állami alkalmazottak aug. 1-én fölvehetik az ideiglenes fizetési pótlék reájuk eső részét az illető pénztáraknál, a hol fizetésük ki van utalva. Szinte halljuk a frenetikus tetszés-zajt, a mi erre a Kárpátoktól az Adriáig kitör s szent bizonyos, hogy a jövő hét a magyar hivatalnokoknál jól kezdődik. Sőt, amennyire magunkat ismerjük, fölteszszük azt is, hogy aug. 1-én számos „fölemelt“ családban nagy rigassággal ülik meg ezt a csodálatos napot, s a fizetésemelés első részlete megint csak rózsaszínű párává fog változni. Bizonyos különben, hogy aznap a meszarosok több borjut és marhát vágnak le, mint rendszeren, mivelhogy a „pénzharmatból“ nekik is jut valami. Kívánjuk különben, hogy a narmat záporosó előhírnöke legyen. Megjegyzendő, hogy a végleges pótlék csak ősszel, vagy a jövő év elején szedelőzködik rendde, a mikor már az ólomlábu és villamos száju törvényhozás is elvégzi a fizetésemelési törvényt.

— A szabadságharczi ereklye-muzeum. A Kölcey-egyesület kérelme következtében a tanács utasítást adott tegnap a kamarási hivatalnak, hogy a szabadságharczi ereklye-muzeum részére leltár mellett adja át mindazon érdekes régiségeket, mik a városházán találhatók.

— Telefon a vármegyén. Aradmegye törvényhatósági bizottságának folyó hó 12-én tartott közgyűlési határozata folytán a telefon a megyeházba, a főispáni és főszolgabírói hivatalokba bevezettetett s ma már a város összes telefonállomásaival összeköttetésben áll.

— A zóna-időszámítás. A belügyminiszter újlag körrendeletet intézett Aradmegye és Aradváros közönségéhez, melyben kiemeli, hogy szükséges, miszerint az egységes időszámítás a közigazgatás minden ágában érvényre emelkedjék. Hangsúlyozza a miniszter, hogy a köz- mint magánéletben kiszámíthatlan horderővel és megbecsülhetetlen előnyrel jár a időszámítás egységes volta s hogy a középerurópai zónaidő az ország összes forgalmi intézeteinél, a vasuti, posta- és táviridai szolgálatban és az állami hatóságok nagy részénél már kötelezőleg életbe van léptetve. Végül felhívja a miniszter a megye s város közönségét, hogy haladéktalanul tegyék meg az intézkedéseket, miszerint a megye területén működő összes hatóságok a július 31-től augusztus 1-re virradóra a középerurópai egységes időszámításra térjenek át. A helyi idő perczei tehát meg vannak számlálva.

— Szent Illés névnapját ünneplik ma gör. kel. román és szerb polgártársaink. Ez alkalomból a helybeli gör.-kel. templomokban fényes isteni tiszteletek tartatnak.

— Érkező és távozó katonaság. A mai nap folyamán érkezik meg Nagy-Kikindáról a Hadik gróf nevét viselő 3. számú huszárezred, melyet Kis-Szt-Miklóson és Uj-Arad környékén fognak elszállásolni. Ez ezred 8 napig marad itt s ez idő alatt a már korábban megérkezett 15. számú huszárezreddei fog dandár-gyakorlatot végezni. — Arad háziezrede kedden indul el Radnára, hogy ott folytassa az ezred-gyakorlatokat, melyeket a vasuton ugyancsak kedden Radnára érkező szegedi 46. gyalogezred egy zászlóaljával egyetemben fog végezni. Összesen 42 napig lesz háziezredünk távol Aradtól s tekintve, hogy a gyakorlatok szintere jobbára hegyes vidék, igen nagy strapának néz a 33. gyalogezred elébe; de ismerve a legénység és tisztikar edzett voltát, hisszük, hogy könnyen le fogja róni a reá várakozó terhes feladatokat s szeptember 11-én jó kondícióban fog Aradra visszaérkezni.

— Időjelezés Arad részére. Mint irtuk, a mezőgazdaság terén fontos újítás fog augusztus elsején életbe lépni. A földművelési miniszterium a kereskedelmi miniszteriummal egyetértőleg időjelzési szervezetet dolgoztatott ki, hogy annak életbeléptetésével a közönség az időről minél rövidebb idő alatt és minél pontosabban értesüljön. E célból a meteorologiai intézet keblében egy időjelzési osztály a központi táviró hivatalnak chiffrizott táviratban naponként d. u. 3 óráig az időprognoszt megátáviratozza. A központi táviró hivatal egyelőre 150 táviróállomásnak azonnal továbbítja és a táviró állomások kötelesek az e célra berendezett és mindenki által, minden időben hozzáférhető helyen külön e célra szerkesztett pléhtábláira a kapott időjelzést haladéknélkül kifüggeszteni. Ez állomások Aradon kívül a közelben Kis-Jenő és Mezőhegyes.

— Egy ügyvéd balesete. Fényes Kálmán aradi ügyvédet majdnem végzetessé vált baleset érte tegnap reggel. Az erdélyi vonattal haza érkező, egyfogatu bérkocsiba akart szállni, midőn egy sebesen hajtó kétfogatu kocszi odaszorította kocsijához. Szerencsére csak könnyű sérülést szenvedett lábán és derekán. A vigyázatlan kicsist 48 órai fogásra ítélte a kihágási bíró.

— Telekkönyv Radnán. A napokban érkezett Radnára az igazságügyminiszteri leirat, illetőleg törvényszéki elnök meghagyása, mely szerint a radnai telekkönyv elhelyezésére szükséges építkezésekre vonatkozó árlejtés megtartatik.

— Aszfaltozási munkálatok átvétele. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott az 1887. évben eszközölt aszfaltozás átvételével. Akkor nyertek burkolatot a Fő-utnak a Maros-utczától a Radnai-utig terjedő része, továbbá a

Batthyányi, Kossuth, Templom és Kazinczy-utczák. A „Neushattel asphalt Companie“-nak az átvételre vonatkozó kérelme a következő bizottságnak adatott ki véleményezés végett.

— Aldozár-szentelés. Popovits Nikanor gör.-kel. szerb püspök áldozárra szentelte fel Joánovits Szereten diakont, Popovits Pajara aradi gör.-kel. szerb főesperes fiát. Az ujjonnan fölszentelt áldozár Szerb-Szt.-Péterre kerül plébánosnak.

— Megszűnt járvány. Mácsa községében a vörheny — mint a szolgabírószágot értesítik — végleg megszűnt.

— Nagy pánik volt tegnap a temesvári m. kir. dohánygyárban. Egy munkásnő ugyanis kolera-nosztrosz szerű tünetek közt megbetegedett. Azonnal hívták a munkások terméből és orvost hívták, ki konstátálta, hogy a leány tulságosan sok gyümölcsöt evett és ez okozta hirtelen rosszulletét. A leány már jobban van.

— Megbírásolt „végeladó“. Weiszberger Samu aradi papirkereskedő nagy falragasokon végeladást hirdetett. Mivel ezt engedély nélkül tette, az iparhatóság, minden mentetődzése daczára 100 frt pénzbírságot mért rá. E büntetést tegnap a tanács is helybenhagyta.

— Arad fürdőn. Feketehegyen fürdőznek a következő aradi hölgyek: özv. Dorkáné, Dorka Anna, Hoffbauer Olga, Habereger Mariska. — Biharfüreden: Kabdebó Lajos tanár.

— Rejtélyes lopás. Konschitzky aradi szikvizgyáros régebb idő óta tapasztalta, hogy szikvies üvegi rejtélyes módon eltűnedeznek. Feljelentette az esetet a rendőrségnek akkor, a midőn tudomására jutott, hogy egy kis leány ónkupakokat akar eladni egy kereskedőnek. A kis leány kihallgatván, nyomra is vezette a rendőrséget, mely a tettest Bogdán György szabómester Hány Gyula nevű segédje személyében kézrekerítette. Tettes mindössze 8—10 drb ónkupak lopását ismeri be, de valószínű, hogy a lopást már egy éve rendszeresen üzi. A vizsgálatot folytatják.

— Leányrablás. Czrepáján (Torontálmegye) történt meg, a hol ugy terem a bűn, mint a gomba. Ott volt nemrég lázadás is. Czrepáján a napokban nagyot mulattak a falu leányai, legényei egy sátor alatt. Ott volt a szép Nedakov Róza is, a kinek a barna szemei lángragyujtották két határszéli legény, a Novakov testvérek szívét. A két vakmerő ficzko a sátorból, a többiek szemláltára rabolta el a leányt. Kocsira tették s elvágattak vele. S miután e közben meg is gyalázták a gazemberek, elvitték a tanyájukra. Onnan szökött meg az éjjel az ablakon át a leány, mikor Novakovék elaludtak. A két hőst elfogta a csendőrség.

— Ne bantsd a peczért. Hoffer Simon gáji polgártárs kutyáját el akarta csipni a peczér. Hoffer nem egyezett bele ebbe a „kutyálkodás“-ba, hanem összeszidta a peczért, kapitányt egyaránt, azt mondván, hogy nem lsten a kapitány, neki nem parancsol. A kihágási bíró 30 frtot huzott rá a nagyhangu polgártársra s e bírságot helyben hagyta a tanács is.

— Katonaszökevények. Az aradi katonai ügyosztály a jelentkezés elmulasztásáért 3 hadkötelest állított elő. A hihágási bíró szigoru fogházbüntetéssel szoktatja őket a gyöngy-élethez.

— Ékszerlopás. Dick Zsigmond kis leányát a Tököly-terre küldötte, a hol hozzácsatlakozott egy vénasszony, czukrokat adott neki és elcsalta egy kapu alá, a hol arany fülönfüggőit és nyaklánczát ellopta. A szülők feljelentése folytán a rendőrség erélyesen nyomoz.

— Drága gombák. Az élővizcsatorna töltésén a sok esőzés folytán élvezhető gombák ütötték fel a fejüket. A csatornaőr jelentést tett a kihágási bíróságnál, hogy a partot gombakeresők rongálják. Tegnap tetten is kapott egy kis leányt, aki konyhakéssel turkálta a partot. Atyját, a Mittelman-gyár gépészét, 20 frt bírságra ítelték.

— Talált nyakék. Weinberger helybeli ékszerész egy értékes arany nyakéket talált, melyet az igazolt tulajdonos üzletében átvethet.

— Javitó intézetbe. Kis Anna 14 éves aradi cselédleányon már a rendőrség sem bir segíteni, annyira megromlott. Elküldik a javító intézetbe, ott talán még faragnak belőle valamit.

— **Pályázatok.** A kalocsai törvényszéknél III. oszt. telekkönyvi áll. 14. n. a. — A gyulafehérvári törvényszéknél II. oszt. irodatiszti áll. 2 h. a. — A fumei m. kir. tengerészeti hatóságnál hat III-ad osztályú révkalauzi áll. szept. 10-ig. — A szepti-szent-györgyi Székely-Mikó kollégiumhoz rendes tanári áll. aug. 10-ig. — A tolcsvai törvényszékhez II. oszt. jegyzői áll. 14 n. a. — A tiszafüredi járásbírósnál járásbírói áll. 2 h. a. — A nyiregyházi adóhivatalnál III. oszt. ellenőri áll. 14 n. a. — A nagybecskereki törvényszéknél II. oszt. jegyzői áll. 2 h. a. — A berettyó-ujfalusi adóhivatalnál III. oszt. adótárnoki áll. 14 n. a.

Hymen.

Kutasi Radisics István petrományi földbirtokos, temesvármegyei aljegyző f. évi augusztus hó 2-án Földeákon vezeti oltár elé földéaki **Návay Margit** kisasszonyt, néhai földéaki **Návay Zoltán** és neje néhai eszterneki **Biró Aranka** leányát. Az esketési szertartást **Balaton** földéaki esperes-plébános végzi. Násznagyok lesznek: a menyasszony részéről földéaki **Návay Lajos** nagybirtokos, a vőlegény részéről ifj. **Ede Isheim Gyulay** Lipót báró főrendiházi tag, tart. huszárhadnagy. Nyoszolyóleányok: **Vásárhelyi Teréz** és **Návay Ilona** kisasszonyok, vőfélyek **Návay Tamás** és ifj. **Návay Lajos**.

Halászi Béla, aradi kir. törvényszéki jegyző, tegnap váltott jegyet **Fischer Miklós** aradi kir. törvényszéki bíró bájos és szeretetreméltó leányával, **Erzsike** kisasszonnyal.

SPORT.

— **Távgyaloglás Buziásra.** A temesvári tornaklub f. é. augusztus hó 14-én futással egybekötött távgyaloglást (angol versenyt) rendez Buziásra. A részvételre már is több társaság és vidéki tornász, ezek közt több aradi, jelentkezett. Buziáson bizottság alakult, mely gondoskodik a versenyzők méltó fogadtatásáról. A díjak kiosztása után táncvizsga lesz. A tornaklub vendégei kocsiokon követik a versenyzőket Buziásra.

Egyletek, Társulatok.

— Az „aradi dalegylet“ elnöksége felkéri mindazon t. pártoló tagokat, kiknél gyűjtő-iv van, hogy azokat augusztus hó 5-ig **Ráva** sz. Imre elnökhöz szíveskedjenek visszaszámaztatni.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A **Borossebesi** kézműiparos olvasókör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Jubiláló tüzoltó-egylet.** A lippai önk. tüzoltó egylet 25 éves fennállásának és ezzel egybekapcsolt zászlószentelési ünnepélyére sürűen érkeznek a bejelentések az egyes résztvevő tüzoltó egyletektől. A temesvári 3, a paulisi 16, a lugosi 6, a perjámosi 12, a vingai 28, a zárdorlaci 36, a hidegkúti 32, a soborsini 17, az aradi 60, az új-aradi 44, és a radnai önk. tüzoltó egylet 35 taggal fog megjelenni. Ezek szerint a lippaiakkal együtt már ez ideig 357 működő tüzoltó tag fog az ünnepélyen részt venni. A vidékről ez ideig 276 vendég jelentette be jövetelét.

Mulatságok.

— Aradon és környékén. —

— **Az aradi waggon- és gépgyár munkásai** sikerült táncvizsgát rendeztek tegnap este a városligeti vendéglő nagytermében. A városliget ez alkalomra csinosan volt kivilágítva. A talap alá valót a háziezred zenekara és **Kiss Józsi** cigánybandája szolgáltatott. A táncban részt vett szépek névsorát tudósítónk a következőkben adja

Leányok: Kosányi Mariska, Tisch Sarolta, Stepp Katicza, Szarvas Róza, Petrán Emilia, Krausz Gizella, Rettenbacher Berta, Gyórfi Mariska, Spitzer Riza, Nyíga Ilona, Juhász Etelka, Mandl Róza, Román Etelka, Cséjtey Katicza, Ott Jolán, Oszterzetter Nelli, Aiday nővérek, Erbeszkern nővérek, Cservény Mariska, Békési Juliska, Dávid nővérek, Stéger Hermína, Laboda Helén, Takács Etel, Melli Juliska, Stumper Paula, Romanecz Anna,

Vavra Magdolna, Weisbrum Regin, Bukó Juliska, Goldstein nővérek, Dobra Etel, Köppe nővérek, Windhaab Mariska stb.

Asszonyok: Pataky Mórna, Watty Gyuláné, Pap Lajosné, Pál Lajosné, Cservény Jánosné, Steppné, Dávidné, Stégerné, Románé, Valentáné, Szarvasné, Nyigáné, Spitzerné, Dobráné, Oszterzetter Ignáczné, Viday Jánosné, Nagy Pálné, Körösy Mihályné, Mandlné stb.

A négyeseket 100 pár táncolta. Mikor e sorokat beküldjük, a tánc még javában folyik.

— **Iparos ifjak táncvizsgálma.** Az aradi iparos ifjak önképző- és betegsegélyező-egylete elhatározta, hogy az egyet alakulásának évfordulóját táncvizsgálommal ünnepli meg, melyre már a bizottság meg is alakult **Georgiádes** József elnöke alatt. A vizsga augusztus hó 14-én a városliget disztermében lesz megtartva. A meghívók kiírását a napokban kezdi meg a bizottság.

— **A kurticsi tanuló-ifjuság** a kurticsi szegény tanulók felségélyezésére július 31-én tartandó táncmulatság rendezése körül lázas tevékenységgel működik s mindent elkövet, hogy a közönség jól érezhesse magát. A táncmulatság kedvezőtlen idő esetén a kávéház nagy díszes termében tartatik meg.

Színház.

— **A második történelmi hangverseny** az aradi színházban — mint értesülünk — ma délután tartatik meg, miután a művész-társaság hétfőn **Vingán** szándékozik előadást rendezni.

— **Az aradi színtársulat** Nagyváradon már háromszor hozta színre **Thermidor-t**, óriási tettség mellett. — Legközelebb **Vidor Dezső**, a színképezde IV-ed éves növendéke fog pár estén vendégszerepelni társulatunknál. — Hétfőn kezdi meg vendégszereplését ugyanott **Hentallerné** Pauli Mariska szép Helénában.

— **Iparos ifjak műkedvelői előadása.** Az aradi iparos-ifjak önképző- és betegsegélyező-egylete július hó 31-én (vasárnap) az ipartestület udvarán jótékonycélú műkedvelői előadást rendez. Helyárak: I-ső hely 60 kr. II-ik hely 40 kr. III-ik hely 30 kr. Allóhely 20 kr. Az egyet tagjai 10 kr. kedvezményben részesülnek. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem a házalapra fordítatik. Kezdeté esti 8 órakor. Színr kerül „**Vénbakancsos és fia a huszárral**“, melyben a következő műkedvelők játszanak:

Hajdu Mihály, Viday Etelka, Tóth István, Bocskár Ambrus, Havancsak József, Máichin Antal, Nyíga Ilona, Tóth Gyula, Glutig János, Huzsák Ferencz, Vida József, Viday Mariska, Békési Juliska, Glutig Etelka.

Törvényszék.

— **A bokszei ügya Kurián.** Tegnap hirdette ki az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa **Zsurkán** Mojsza és **Mercse** Nikolae bűnügyében a Kuria felmentő ítéletét. Az ítélet teljesen magáévá teszi a kir. tábla abbéli indokolását, hogy vádlottak elítélhetésére nem képezett elég bizonyítékot **Zsurkán** Mojszának a csendőrség előtt tett, de a végtárgyalás során visszavont beismerése, mert a beismerést félelmében tette.

— **Brutális éjjeli örök.** Almáson elveszett egy méhkas, a melyet a „becsületes megtaláló“ megtartott s így értékét az éjjeli öröknek kellett volna megtéríteni. Ők azonban buzgalomban elhatározták, hogy okvetetlenül nyakon csipik a „becsületes megtalálót“. El is fogták rövidesen **Simon** Gligor almási lakost s kezdetben lándzsaszurásokkal, később pedig kegyetlen veréssel vallatni kezdték. A vallatás vége súlyos testi sértés lett, a melyért tegnap állottak az aradi törvényszék előtt **Barbátye** Konstantin és **Deskó** Juon a személybiztonság eme jeles őrei. **Barbátye** egy évi börtönt kapott, hogy a hatáskörét tanulmányozhassa. **Deskó** felmentetett.

— **A virtus.** „Megverek valakit, vagy engem valaki“ szokták dudolgatni **Pecskán** Dimitrie és társai Szabadhely utcáin. **Sa** sors úgy akarta, hogy ne őket verjék meg, meg-

verték tehát **Mihály** Petru szabadhelyi lakost, a miért egy alkalommal megmentett valakit a körmeik közül. Tegnap álltak a verkedők az aradi törvényszék előtt, mely bizonyítékok hiányában felmentő ítéletet hozott.

— **300 frtos lopás.** Jászashelyen egy heti piacz alkalmával **Braun** Stefan főlvágta egy sátor ponyváját s így belülkerülve el emelt egy 305 frtal terhelt pénztárczát. Tényét **Krecza** Krecsun észrevette s osztozkodni akart a tettessel, a ki 2 frt osztalékot ki is fizetett **Kreczán** nak. A két jómadár még annak idején kézrekerült s ügyükben tegnap tartották meg a végtárgyalást, melyen a törvényszék **Braun** t lopás büntetéseért 2 évi börtönre. **Kreczát** pedig orgazdaság vétségeért 1 havi fogházra ítélte.

CSARNOK

Bűnös volt.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti novellája. —

[11] Irta: **Uj. Gily Ede.**

— **Miért volna lehetetlen?** **Eliz** elbukott egy pillanatra, de csak egy pillanatra s hogy ő rossz nem lehet, a legfényesebben igazolja az, hogy magad éppen nem a gyűlölet hangján beszélsz róla. Nem ő az első, sem az utolsó nő, a kinek életében egy gyöngye pillanat végzetessé vált. Te úgy tünteted föl őt, mint a kinek szerencsétlen lépése van ugyan, de büne nincs.

— **Lehetetlen, lehetetlen!** — tépelődött **Akos.**

— **Nem látom be, miért volna lehetetlen.** Barátom, itt csak két eset van. Vagy szereted **Elizt**, vagy nem. Ha igen, akkor meg kell erősítened a köztetek fennálló meglazult köteleket s szívesen kell elfeledned a boldogtalan pillanat születe vétkeit; ha pedig nem, akkor váljatok: te megnősülsz, ő férjhez megy újra.

Eliz férjhezmenésének lehetősége olyan hur volt, amelyet midőn az ügyvéd előtte megpendített, szívébe nyílt a hangja s kétségbeesetten kiáltott fel:

— **Csak a nevem ne volna meggyalázva.**

— **No ebbeli aggodalmadat nem osztom.** Légy meggyőződve róla, hogy a dolgról ma még kivülem senki sem tud. Hol lett tehát a neved meghurczolva? **Sehol!** Dem nem így valóper esetén. Mert akkor többé-kevésbé elkerülhetetlen a botrány.

— **De mégis!** Megérdemelttem volna hűségét, hiszen úgy imádtam, mint egy Istent.

— **Igazad lehet.** De az a kor, mely után te áhítazol s melyben a szerető hűség az idealizmus, a romantika ködével volt korvonalazva, régen lejárt. A műveltség fokozatos fejlődésével, természetesen következményképp foszlanak szét ezek a ködképek s lazulnak meg a társadalom erkölcsi nézetei, sőt maguk az erkölcsök is. Tudom, hogy te mindig rajongó idealista voltál s ez nálad a hiba. Ezért nem tartod elfogadhatónak azt a tanácsot, melyet nem mint ügyvéd, hanem mint barátod adok neked, hogy a saját boldogságod érdekében bocsáss meg **Eliznek** és békülj ki vele.

— **Lehet, hogy igazad van, de nem tehetem, ha a szívem szakad is meg belé.**

— **De az Istenért, hát miért ne tehetnéd?** Nincs bűn, a melynek bocsánata ne volna. **Eliz** bizonyára megbánta tettét s tanulságot von le magának belőle a jövőre nézve. Ismerted-e az eset körülményeit?

— **Nem!** **Eliz** ismertetni akarta, de nem hallgattam meg.

— **Rosszul tette.** Nem tarthatod eljárásodat igazságosnak a körülmények ismeretéből. Nem gondoltál arra soha, hogy hátha **Eliz** nem is olyan vétkes, a minő nek tartod?

— **Erre nem gondoltam.** Hja, nem lehet minden ember védőügyet.

— **Nem volna jó, mert akkor minden bűnös többé-kevésbé elkerülné megérdemelt büntetését.** De lásd: te elűzted őt magadtól el akarsz válni tőle és nem vagy tisztában azzal, vajjon bűnös-e tulajdonképpen s ha igen, nem tudod, nincs-e ballépése lélektanilag indokolva. Ez igazságtalan dolog barátom s nincs benne semmi ráció. Vagy egyáltalán nem találsz mentséget egy bukott nő számára s azt hiszed talán, hogy egy nő ballépése soha sem lehet indokolt és soha sem tehető jóvá?

— **No azt nem hiszem, mert lehetnek olyan körülmények, melyek mérséklék a bukás ténye borzasztóságát.**

— Ki biztosított téged arról, hogy Eliz bukása nem számbavehető enyhítő körülmények között történt?

— De óvja boszúmtól a gazembert, ki nyugalmas, boldogságot megrabolta.

— Nem őt óvja Eliz, — hidd el — hanem téged óv a botránytól és a veszélytől. Békülj ki és soha egy hanggal, egy tekintettel se czélozz a boldogtalan eseményre. Eliz szert s szenved miattad.

(Folytatása következik.)

Táviratok.

A személy-zóna.

Budapest, július 30. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi miniszteriumban élénk figyelemmel kísérik a személy-zóna tariffa körül felmerülő mozzanatokat, hogy a fényesen bevált rendszernek egyes részleteit megfelelőleg tökéletesítse, amennyiben javításra szorulnának azok minél kellemetlenebbül mutatkozik a jelenség, hogy a szomszédos utazók meglepik az internacionális forgalmat közvetítő vonatokat, a mi sokszor megnehezíti a menetrend pontos betartását. Ezért a kereskedelmi miniszteriumban behatóan foglalkoznak e kérdéssel, miként lehetne e bajt gyökeresen orvosolni.

Eötvös-Vozary pöre.

Temesvár, július 30. (Saját tud. táv.) E ö t v ö s Károly ügyvédet pörbe fogták, mert a lottóper alkalmával megsértette Vozary vizsgálóbíró. Eötvös felebezését a tábla elvetette. Így Eötvös mentelmi jogát kikéri a képviselőháztól.

Elitelt gyilkos.

Nagyvárad, jul. 30. (Saj. tud. távirata.) Begécsi hatsoros rablógyilkosnak bűnügyében ma folytatták és befejezték a tárgyalást. G u l y á s Jánost kötél általi halálra ítélte a bíróság. Vádlott fellebezett.

Tűz.

Debreczen, július 30. (Saj. tud. táv.) „Bika” szálloda padlásán ismeretlen okból ma délelőtt tűz támadt. E vidék legszebb táncsterme leégett, a szálloda többi részét megmentették. A kár ötvenezer forint.

Baleset.

Nagykikinda, július 30. (Saját tud. táv.) A huszártisztek lóversenyén W e r n l a r d báró kapitány és G e n c s y hadnagy lebuktak lovaikról. Allapotuk veszedelmes.

Kolera.

Dunaszerdahely, július 30. (Saj. tud. táv.) Kilencz koleragyanus eset fordult elő. A belügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt. Bizonyítással gyümölcsvevővel járó gyomorhaj forog fenn.

Pétersvár, július 30. (Saj. tud. táv.) Tifliszből a közelmúlt napokban több mint 30,000 ember menekült a kolera-tól való felelmében. Egyéb hírek szerint a kolera Moszkvában is fellépett.

Bécs, július 30. (Saj. tud. táv.) Molezsova Trzebinia mellett négy, kolera nostras; Szekovován egy vasuti munkás kolera nostrasban megbetegedett mindkét beteget orvosi ápolás alá vetették.

Kirabolt kirándulók.

Belgrád, július 30. (Saj. tud. táv.) Filippopoli jelentések szerint több osztrák és magyar utast egy kirándulás alkalmával Rettnikoff Stanko rablóbandája meg-

támadta és kirabolta, az utasok közt Holm bécsi és Verier budapesti gépgyár képviselője volt.

Halálozás.

Páris, július 30. (Saj. tud. táv.) Teiserene de Port volt bécsi francia nagykövet Párisban meghalt.

A tangeri zendülés.

Tanger, július 30. (Saját tud. táv.) Az angherabeliekkel való tárgyalások kudarcot vallottak. A fölkelők előre nyomultak és három erős tábornok vetettek, úgy, hogy Tanger most három oldal felől van körülzárva. A szultán csapatai lázonganak, fosztogatnak és vonakodnak megtámadni a fölkelőket. A fölkelők biztosítanak, hogy az európai konzulátusok éppenséggel nincsenek veszélyeztetve.

Garázda munkások.

Indianapolis, július 30. (Saj. tud. táv.) Egy épülőfelben levő vasutvonal kétszáz olasz munkása fegyveresen rohant be Star-City városba (Indiana államban), a lakosokat elkergették onnét, a boltokat pedig kifosztogatták. Katonáságot küldöttek a garázda munkások ellen.

A csár fél.

Pétersvár, július 30. (Saját tud. táv.) A csár az idén nem megy Charkovba a hadgyakorlatokra, a fenyegető kolera miatt.

Közgazdaság.

— Az aratás Ternován. Aradvármegyében Ternova és környékén a buza termés eredménye katasztrális holdankint 400—450 kéve, s egy kéve átlag 3 kilogrammot önt, úgy, hogy az összeredmény 8—9 métermázsára tehető, egyes helyeken az esőzések következtében a buza már csírázni kezdett. A rozs kataszteri holdankint 340—450 kévét adott és így 2 kilót számítva kévénkint, a termés 7—9 mázsa között ingadozik. Az árpa hozama kataszteri holdankint 325—400 kéve, vagyis 6.50—8 métermázsára; a zabtermés több helyen rosszul sikerült, mivel színe is megromlott, s az eredmény is csak közepes, 4—8 métermázsára között van. A kukorica mindenütt kitünően gyarapodik.

— A lippai országos vásár, mely már e hó 27-én vette kezdetét és 3 napon át tartott, igen élénk látogatott volt. Szokatlanul sok szarvasmarha juh és sertés hajtatott fel, vevőkben sem volt hiány s így meglehetősen áron adtak el a jószágok.

— Ay aradi üzletvezetőség alá tartozó petrozsény-lupényi helyi érdekű vasut, Livazény Alsó-Barbattyény, Vulkan és Lupény állomásokkal f. évi július hó 27-én a nyilvános forgalomnak átadott. Valamennyi állomás Livazény kivételével, mely csak a személy- és podgyász forgalomra szolgál — az összes forgalomra van berendezve. Budapest 1892. július 29. Az igazgatóság.

Szeszüzlet.

Július 30.

Az üzlet a múlt héten is csendes, a forgalom korlátozott volt. Az árak változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 54.—, kicsinyben 54.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. július 30.

Magyar aranyjárdék 6%	110.45
Magyar aranyjárdék 4%	100.50
Magyar papírajárdék 5%	120.50
Magyar vasuti kölcsön	—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	117.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyereségsorsjegy-kölcsön	141.25
Tiszazabályozási és szegedi sorsjegy	136.50
Osztrák járadék papírban	95.75
Osztrák járadék ezüstben	95.25
Osztrák járadék aranzban	113.75
18 0-ki államsorsjegyek	141.—
Osztrák-magyar bankrészvény	995.—
Magyar hitelbankrészvény	357.25
Osztrák hitelintézet részvény	311.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.48
Német birodalmi márka	58.55
London	119.60
20 márkás arany	11.71

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, jul. 30. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kg gramm frt
Buza	bánsági	szilárd	8.20—8.85
	tiszavidéki	—	8.20—8.85
	pestvidéki	—	8.15—8.40
	fehértói	—	8.20—8.85
	bácskai	—	8.20—8.85
észak-magyarországi	—	—	—
Rozs	—	lanyha	15—7.35
Árpa	takarmány	lanyha	—
	égetni való	—	—
Zab	—	szilárd	5.50—5.85
Tengeri	bánsági	lanyha	4.90—4.85
	másnemű	—	4.75—4.80
Káposzta-repcze	—	lanyha	10.75—11.—
Köles	—	lanyha	5.—5.2
Buza	tavaszi	szilárd	7.96—7.98
	junius 1892	—	8.33—8.35
	őszi	—	—
Tengeri	máj.-jun. 1892	szilárd	4.50—4.82
	szep.-okt. 1891	—	4.74—4.86
Zab	Bpest sz. tavasz	szilárd	5.25—5.27
„ „ „	őszi	—	5.48—5.50
Káposzta-repcze	aug.-szep. 1891	lanyha	10.80—10.85

Légtüneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Július 23	757.0	755.5	27.8	17.0
„ 24	58.9	57.6	26.0	16.4
„ 25	60.0	58.9	24.2	14.5
„ 26	59.8	59.2	22.1	12.8
„ 27	64.6	61.0	25.0	13.7
„ 28	66.5	65.5	26.5	13.4
„ 29	67.0	65.3	27.8	13.6

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Csapadék	Észrevétel
	irány	erősség			
Július 23	EN.	7	félborult	2.5	délelőtt esett
„ 24	EN.	6	felhős	—	—
„ 25	EN.	6	félborult	—	—
„ 26	N.	3	borult	—	—
„ 27	N.	4	félborult	2.6	reggel esett
„ 28	N.	5	derült	—	—
„ 29	E.	3	derült	—	—

Pozsgay Lajos dr.

Idegenek névsora Aradon.

Július 30-án:

Fekér Kereszt szálloda: Enessey László birtokos, Kunágota. Bolgár Emil táblai bíró, Pozsony. Spenhánék Ferencz vaskereskedő, Brünn. Glatz Antal törvényszéki elnök és neje, Nagyvárad. Ifj. br. Wildburg N. birtokos, Repszeg. Gieszl Vilmos főhadnagy, Temesvár.

Vass szálloda: Szende Gyula hivatalnok, Budapest. Nádor szálloda: Jozsán Nándor joghallgató, Budapest. Veuch Károly, Nagylak. Molnár Ödön birtokos, Brassó. Kohn Róza kereskedőné és nővére, Kaprucza. Bloche Henrik hadnagy, Abauj-László. Potits András kereskedő, Nagyhalmagy.

Magyar Korona szálloda: Weingartner Gyula felelős, Borosjenő. Damkos Julia katona neje, Szeged. Mayer Gusztáv kereskedő, Lippa. Antal Antal huszár, Szeged.

Czilronyi szálloda: Miskolcz Henrik szinigazgató és társulata, Miskolcz. Grün Jakab marhakereskedő, Szt.-Márton. Barabás Károly színház, Kolozsvár. Bezsán Miklós tanító és neje, Bagolyfalu.

KIS LOTTO.

Bécsi:

7, 53, 43, 47, 37.

Temesvári:

59, 40, 19, 62, 81.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Hirdetmény

az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közshadseregbeli és a m. kir. honvédcapatok élelemszükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt.

A tárgyalás megtartatik										Az évi szükséglet az alább kimutatott élelmiszerekben körülbelül áll	Bánatpénz			
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely csapat számára	a jelenleg ahhoz tartozó helyiségekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		a következő katonai élelem-szükségletekre nézve naponként				a következő czikkre			
					tól	ig	kenyér	z a b b ó l			kenyér	zab		
						840	3360	4200	840		zabból	forint		
						gramm	g r a m m a l			métermáza				
						adag	a d a g							
1892. augusztus 24-én d. e. 10 órákor	a cs. és kir. katonai élelmezési raktárban Aradon a várban	Szeged	—	Helyőrségi csapatok, intézetek, elszigetelt és honvédségi csapatok számára							Az átadásra ígérkezett összes mennyiségnek értéke után 5 százalékkal számított összegből áll.			
				Cs. és kir. hadsereg	1893. január 1-től	1893. december végéig	—	24	32	10				804
				A fegyvergyakorlatokra behívandó szabadságoltak, tartalékosok és póttartalékosok; továbbá honvédek számára										
				Cs. és kir. hadsereg	őszi és tavaszi hadgyakorlatok alkalmával	—	—	—	—	—				

A legfontosabb feltételek, valamint az ajánlati minta az „Aradi Közlöny“ 1892. évi június 26-iki számában tétettek között. A részletesebb feltételek a cs. és kir. közshadseregbeli csapatok szükségletére nézve két-két összehangzó példányban, külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltnak és a temesvári, aradi és nagyváradai cs. és kir. élelmezési raktáraknál és a honvédségre nézve a fentidézett állomásokon levő honvédcapatoknál naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekintheők. Ezen szállítási feltételek füzetei eladók, és a következő árak mellett bárki által megszerezhetők, és pedig: a cs. és kir. közös hadsereg szükségletét illetőleg az előbb említett élelmezési raktáraknál nyomtatott ívenként 4 krajczárért, továbbá a m. kir. honvédség szükségletét illetőleg minden m. kir. honvédkerületi gyalogezred, zászlóalj és huszárezredparancsnokságnál füzetenként 7 krajczárért.

Jegyző-segéd.

Egy a jegyzői teendőkben jártas egyén, ki a román nyelvet is beszéli, évi 200 frt fizetés — a ruhamosás és ágyneműn kívül — teljes ellátás mellett azonnal alkalmazást kaphat. — Szorgalmához és megbízhatóságához képest mellékjövedelemben is részesítem.

KÖRJEGYZŐSÉG

Nagy-Halmagy, 1892. évi július hó 28-án.

Stéger Vendel,

591. 1-2 körjegyző.

Törlesztéses kölcsönt földbirtokokra

a birtok igaz értékének háromnegyed részeig és nem adóalapon eszközünk 14 nap alatt a hitelesítetlen telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv vétele után. Semmi előleges költség. Törlesztés 25 évtől 50 évig tetszés szerint. Csekély kamattal a tőke is letörlesztetik. A betáblázott adósságok az igazgatóság által egyenesen kifizettetnek, a többlet készpénzben lesz megküldve a birtokosnak. Minden megyében vannak tekintélyes nagy birtokosok, városok, községek. kiknek vegyes terheiket átváltottattuk egy olcsó és magas összegű törlesztéses kölcsönbe. A birtok becsülésére most legalkalmasabb az idő, egy magas összegű és előnyös törlesztéses kölcsön biztos elérésére legkedvezőbb az alkalom, melyet elmulasztani pótolhatlan kár lenne. További felvilágosításokat készséggel és díjmentesen nyújt az okmányok beérkezése és a konkrét eset megemlézése után a budapesti hatóságilag engedélyezett

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet

Budapest, váci-körút 39.

(Kéretik a saját érdekében a cégre ügyelni.)

„VICTORIA“ takaré- és hitelintézet mint részvény-társaság ARADON.

Általános forgalmi kimutatás 1892. évi június hó 30-án.

I. BETÉTEK :		
Álladék volt 1891. december hó 31-én	391118 99	
Betétetett 1892. január hó 1-től június hó 30-ig	155227 58	
	Összesen	546346 57
Kivétetett 1892. január hó 1-től június hó 30-ig	87003 94	
	Álladék 1892. június 30-án	459342 63
	Emelkedés	68223 64
II. LESZÁMITOLÁS :		
Váltótárca-álladék volt 1891. december hó 31-én	427038 93	
Leszámítottatott 1892. január 1-től június 30-ig	745640 63	
	Összesen	1172679 56
Rendeztetett 1892. január 1-től június 30-ig	676428 94	
	Tárcaálladék	496250 62
	Emelkedés	69211 69
III. JELZÁLOG-HITEL :		
Álladék volt 1891. december hó 31-én	61437	
Kölcsön adatott 1892. január 1-től június 30-ig	23851	
	Összesen	85288
Visszafizettetett 1892. január 1-től június 30-ig	4878	
	Álladék 1892. június 30-án	80410
	Emelkedés	18973
IV. ELŐLECEZÉS ÉRTÉKPAPIROKRA :		
Álladék volt 1891. december 31-én	2215	
Előlegeztetett 1892. január 1-től június 30-ig	2835	
	Összesen	5050
Kiegyenlítettett 1892. január 1-től június 30-ig	210	
	Álladék 1892. június 30-án	4840
	Emelkedés	2625
V. PÉNZTÁR-FORGALOM :		
Készpénz volt 1891. december hó 31-én	28479 18	
Bevételeztetett 1892. január 1-től június 30-ig	927437 28	
	Összesen	955916 46
Kifizettetett 1892. január 1-től június 30-ig	950941 46	
	Készpénzálladék 1892. június 30-án	4975

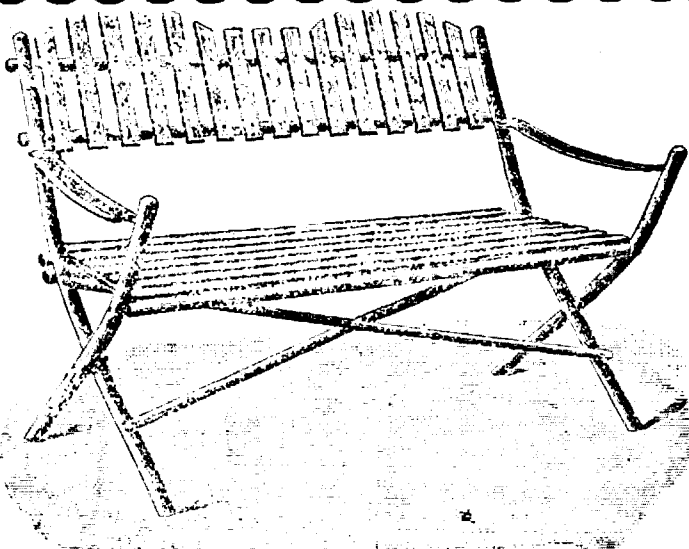
Az intézet készséggel fogad el pénzbetéteket kamatoztatás végett már 50 kros legkisebb tételben is. Maga rója le az összes betétek után járó kamatadót és betevőinek minden levonás nélkül fizeti meg az 5%-nyi kamatot.

Előnyös kamatra nyújt: személyes hitelt váltóra, váltó-hitelt jelzálogos (hipotecaris) fedezet mellett, jelzáloghitelt és kölcsönöket értékpapírokra (Lombard-üzlet).

Bővebb felvilágosítást személyesen vagy levélileg bármikor a legnagyobb készséggel ad az intézet.

Az igazgatóság.

Kertiszékek, padok

és egyéb

finomabb butor,

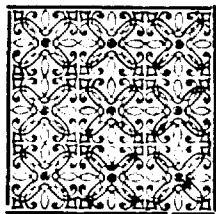
tölgy- és bükkfa-parquetták,
sétabotok

306 12—*

a borosjenői faiparszövetkezet gyarából.

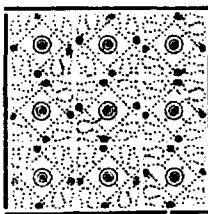
Megtekinthetők és részletekben is megvehetők az aradi és csanádi egyesült vasutaknak **Andrássy-tér 20 sz. (Arena-épület)** alatti mintaraktárában. — Nagyobb megrendelések **jelentékenyen leszállított áron** ugyanott, vagy közvetlenül a borosjenői gyárban eszközölhetők.

BOROSJENŐI FAIPARSZÖVETKEZET.

POSSERT JÁNOS

czementáru-gyára,
cement és építési anyagok raktára
ARADON, Karolina-utca 5. sz.

Vállalkozik:

Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Cementlapok és
Mozaik lapokkali
kövezések
elkészítésére stb.

589 1—*

Raktárt tart:

Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-árak,
Köfedélpép,
Tűzálló-téglák,
Kémény-rakvá-
nyokból stb.

Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.

KÖZGYÁGI CSÖVEK

Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.

Diszokmány.
Zágráb.

1891.

Aranyérem.
Temesvár.

Kwizda's

Restitutionsfluid-ja

Mosóvíz lovak számára. Egy palack ára 1 frt 40 o. é.

Már 30 év óta áll nyg az udvari paripáknak — vala-
mint a katonai és polgári nagyobb lóbiratoknak istál-
lóiban folytonos használatban a lovak erősítésére, ugy-
a fázastó igénybevételek előtt, mint a kifárasztás-
után; nemkülönben kifeczamosodások és megrándulások-
nál, az inak megmerevülésénél stb. s a lovak kiváló
erőkifejtésénél az idomításban.

Kérjük a fentebbi védjegyre figyelmet fordítani s
kizárólag csupán a valódi

Kwizda Restitutionsfluid-ját

elfogadni, kapható a gyógyszerárakban és a gyógy-
fűszerüzletekben.

I 39 7—10

Főraktár

Kwizda Ferenz Jánosnál

cs. és k. osztr. és kir. romániai udvari szállító.
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

10536 | 892, sz.

584 3—3

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. földmívelési miniszterium-
nak 31853. sz. intézvénye nyomán értesítettnek az
érdekeltek, hogy a Kőbányáról származó élő ser-
tések azon szászországi városokba, am lyekbe ed-
dig csak Bodenbachon keresztül voltak bevihetők,
ezentul Oderberg és Dziedisz állomásokon át is
bevihetők.

Aradon, 1892. július hó 4-én.

A városi tanács.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-
nek ezennel tudtul adni, hogy 563 3—3

f. é. august. 4-én csütörtökön

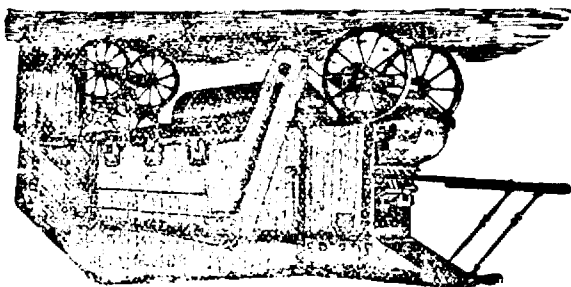
délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitányi
hivatal egy tisztviselője jelenlétében
üzletbelyiségemben Kossuth-utca 12.
sz. azon

1892. évi május hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem
váltattak, sem elzálogolási határidejük
meg nem hosszabbított, a legtöbbet
igérőnek készpénzfizetés mellett el fog-
nak adatni.

Arad 1892. július hóban.

Weisz D. id

Gazdasági gépek

és eszközök,

ugymint egy és kétvasu ekék,
vefőgépek, rosták, konkolyo-
zók (trieurek), technikai cik-
kek, olaj, cement, zsákok
legjobb minőségben,
továbbá Szollás-féle

kazánköelleni óvszer

„Isolvit“

gőzgépek, mozdonyok és ka-
zánok számára, azonnal és ju-
tányos árak mellett kaphatók

Pollák és Polgárnál

Arad, főtér II. sz. 559 5—10

Cognac-quint-kivonat.

Védjegy a cognac-quint-
kivonat számára.

Kitünő, egészséges és
tartalmas cognac pillanat
alatti készítésű, mely
a valódi francia cognac-
tól semmiben sem kü-
lönbözök, ajánlom e jó-
nak bizonyult különle-
geséget.

Ára 1 kilónak (elég 100
liter cognac készítésére
16 frt o. é. Készítési uta-
sítás ingyen mellékelte-
tik. Legjobb sikerért és
egészséges gyártmányért
kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

érhető el felülmulhatlan pálinka-erősítő-kivonatom
által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ad
és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50
kr. (600 1000 literre) használati utasítással együtt.
E különlegességeken kívül ajánlom még vala-
mennyi essenciámat, rum, szilvapálinka, türkölly,
fükeserű, valamint a létező likörök, szeszes italok,
eczet és boreczet készítésére felülmulhatlan minő-
ségben. Készítési utasítások ingyen mellékelteknek.

Arjegyzékek ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezeséget
vállalok.

POLLÁK KÁROLY FÜLÖP

essenzia-különlegességek gyára Prágában.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

539 8—50